॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ जिघ्राणोऽस्य वसागन्धं सर्पिर्जतुविमिश्रितं। कृतं हि व्यक्तमाग्नेयमिदं वेश्म परन्तप।
शणसर्जरसं व्यक्तमानीयगृहकर्म्मणि। मुञ्जवल्वजवंशादि द्रव्यं सर्व्वं घृतोक्षितं। शिल्पिभिः सुकृतं ह्याप्तैर्व्विनीतैर्व्वेश्मकर्म्मणि।
विश्वस्तं मामयं पापो दग्धुकामः परोचनः। तथाहि वर्त्तते मन्दः सुयोधनवशे स्थितः।
इमान्तु तां महाबुद्धिर्विदुरो दृष्टवांस्तदा। आपदं तेन मां पार्थ स संबोधितवान् पुरा।
ते वयं बोधितास्तेन नित्यमस्मद्धितैषिणा। पित्रा कनीयसा स्नेहाद्बुद्धिमन्तोऽशिवंगृहं। अनार्य्यैः सुकृतं गूढैर्दुर्य्योधनवशानुगैः।५७८५
॥ भीमसेन उवाच ॥ यदीदं गृहमाग्नेयं विहितं मन्यते भवान्। तथैव साधु गच्छामो यत्र पूर्व्वोषिता वयं।
युधिष्ठिरउवाच ॥ इह यत्तैर्निराकारैर्व्वस्तव्यमिति रोचये। अप्रमत्तैर्व्विचिन्वद्भिर्गतिमिष्टां ध्रुवामितः।
यदि विन्देत चाकारमस्माकं स पुरोचनः। क्षिप्रकारी ततो भूत्वा प्रसह्यापि दहेत नः।
नायं बिभेत्युपक्रोशादधर्म्माद्वा पुरोचनः। तथाहि वर्त्तते मन्दः सुयोधनवशे स्थितः।
अपिचायं प्रदग्धेषु भीष्मोऽस्मासु पितामहः। कोऽयं कुर्य्यात्किमर्थं वा कौरवान्कोपयीत सः। ५७९०
अथवाऽपीह दग्धेषु भीष्मोऽस्माकं पितामहः। धर्म्म इत्येव कुप्येरन्ये चान्ये कुरुपुङ्गवाः।
वयन्तु यदि दाहस्य बिभ्यतः प्रद्रवेम हि। स्पर्शैर्निघातयेत्सर्व्वान्राज्यलुब्धः सुयोधनः।
अपदस्थान्पदे तिष्ठन्नपक्षान्पक्षसंस्थितः। हीनकोषान्महाकोषः प्रयोगैर्घातयेद्ध्रुवं।
तदस्माभिरिमं पापं तञ्च पापं सुयोधनं। वञ्चयद्भिर्निवस्तव्यं छन्नावासं क्वचित् क्वचित्।
ते वयं मृगयाशीलाश्चराम वसुधामिमां। तथा नो विदिता मार्गा भविष्यन्ति पलायतां। ५७९५
भौमञ्च विलमद्यैव करवाम सुसंवृतं। गूढोच्छ्वासान्ननस्तत्र हुताशः संप्रधक्ष्यति।
वसतोऽत्र यथाचास्मान्न बुध्येत पुरोचनः। पौरो वाऽपि जनः कश्चित्तथा कार्य्यमतन्द्रितैः।
इत्यादिपर्व्वणि जतुगृहपर्व्वणि भीमसेनयुधिष्ठिरसंवादे षट्चत्वारिंशदधिकशततोऽध्यायः ॥ १४६ ॥
वैशम्पायन उवाच ॥ विदुरस्य सुहृत्कश्चित् खनकः कुशलो नरः। विविक्ते पाण्डवान् राजन्निदं वचनमब्रवीत्।
प्रहितो विदुरेणास्मि खनकः कुशलो ह्यहं। पाण्डवानां प्रियं कार्य्यमिति किं करवाणि वः।
प्रच्छन्नं विदुरेणोक्तः श्रेयस्त्वमिह पाण्डवान्। प्रतिपादय विश्वासादिति किं करवाणि वः। ५८००
कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां रात्रावस्यां पुरोचनः। भवनस्य तव द्वारि प्रदास्यति हुताशनं।
मात्रा सह प्रदग्धव्याः पाण्डवाः पुरुषर्षभाः। इति व्यवसितं तस्य धार्त्तराष्ट्रस्य दुर्म्मतेः।
किञ्चिच्च विदुरेणोक्तो म्लेच्छवाचाऽसि पाण्डव। त्वया च तत्तथेत्युक्तमेतद्विश्वासकारणं।
उवाच तं सत्यधृतिः कुन्तीपुत्त्रो युधिष्ठिरः॥ युधिष्ठिर उवाच॥ अभिजानामि सौम्य त्वां सुहृदं विदुरस्य वै।
शुचिमाप्तं प्रियञ्चैव सदा च दृढभक्तिकं। न विद्यते कवेः किञ्चिदविज्ञातं प्रयोजनं। ५८०५
यथा तस्य तथा नस्त्वं निर्व्विशेषा वयं त्वयि। भवतश्च यथा तस्य पालयास्मान्यथा कविः।
इदं शरणमाग्नेयं मदर्थमिति मे मतिः। पुरोचनेन विहितं धार्तराष्ट्रस्य शासनात्।
स पापः कोषवांश्चैव ससहायश्च दुर्म्मतिः। अस्मानपि च पापात्मा नित्यकालं प्रबाधते।
स भवान्मोक्षयत्वस्मान्यत्नेनास्माद्धुताशनात्। अस्मास्विह हि दग्धेषु सकामः स्यात्सुयोधनः।